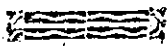

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

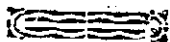
Indült BÉTSBŐL Szombaton 4. Aprilisben 1789.

Belső-Tudóftások.

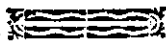
A' F. Tsászár, a' meg-gyógyulásnak jó-reménysége alatt még mind ez óráig-isnyavalyás; de azonban a' maga terhes gondjainak izorgalmatofságától éppen nem üres. A' fő Hertzeg és Hertzeg Afzlony kivánt egészségben vagynak: tegnap-is mind ketten kótsizni valának. — G. Hadih és B. Laudon még ma Bétsben vagynak; de ezen hónapnak 15-dikére a' Táborhoz váratik az első; mert ekkorra már meg-volt a' parantsolat, hogy az egész Tábor ölzvé-mégyen, és ugy vélekednek, hogy ekkor bizonyoson hozzá-is kezdenek valamihez. — Mi már a' Politikusoknak egynehány Plánumait tettük a' mi

Olvasóink előtt közönségesse, mellyek-szerint az ideji tsatázások fognának folyni; de gondollya-é valaki, hogy ezt a' Tsászáron H. *Kaunitzon*, G. *Hadikon* és B. *Laudonon* kívül valaki tudhatná? Titkok titka ez mások előtt — nem akasztják ezt idő nap előtt senkinek az orrára; 's ha oda akasztanák-is, ha egy leg-böltsebb Hadi-Vezérnek 8 nap kivántatik ennek meg-tanulására, mi egy fél-tudós és fél-részeges Politikusnak igen keveset olvashatnánk az orráról. — B. *Laudont* a' hideg el-hagyta és fenn jár. A' napokban így szólítja-meg ő Felsége B. *Laudont*: „Nó kedves *Laudonom!* hát hogy vagyunk? Alkalmasint Felséges Uram, felele; de tudja-é Felséged mi nélkül szükölködünk? Mind *Hadik* mind én öreg katonák vagyunk; kik a' magunk egészségünkről magunknak nem sokat lizelkedhetünk. A' hadi *Plánumat* tsak mi tudjuk; a' tsatában pedig sokszor egy jó alkalmatosságot nyújtott fertály órának el-múlatása, meg-fizethetetlen károknak lehet az oka. Ha történetből a' Vezér beteg léfzen, mit tsinálunk ilyenkor; mert a' mi *Plánunknak* tökéletes meg-tanulására leg-alább 14 nap kivántatik. Meg-áll ő Felsége, gondolkozni kezd, 's azt kérdi: hát mit tsináljunk kedves *Laudonom?* Felséges Uram! el-kerülhetetlen mindenik Komendérazónak egy második Komendérazót adni; kit a' *Plánumra* meg-tanítván, ha történetből valamellyik nyavallya, vagy egyéb által gátoltatnék, ott lesz az a' második Komendáns, ki leg-ottan elé-áll, és a' tudva lévő *Plánum*-szerint Vezérel. Rá-hagyá ő Felsége ezt a' Tanátsot, és G. *Hadiknak* Generál *Kinszki*, B. *Laudonnak* pedig Gen. *Kouvroi* adatának

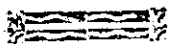

nak második Vezérrül; Hertzeg *Kóburgnak-is* adatott valaki; de még nem tudjuk ki. — A' Hertzeg *Koburg* Táboráról semmi bizonyosít nem tudunk. — Ezekben a' mostoha időkben még a' mi táborozó Népünk nem szállhatott ki a' mezőkre; de gyűl megszűnés nélkül öszve a' szélekre. — Az *Allion*-hegye, mihelyt az idő engedi keményen meg-leszsz szállitva; a' *Veteráni Barlang* pedig kemény Sántzokkal vétetett körül. — Minthogy ő Felsége a' maga *Adjutántjait* el-botsátotta, Hertz. *Ponyatovszki* az *Erdői Húszár* Seregnek Obeltére lészen, és a' bajszszát meg-hagyta, ki a' Magyar Nemzetet különösen szereti, és nyelvit tudja. — A' Magyar Sergek' *Reserva* Divízióji nagyobb részt a' Regementekhez indúltak. A' Buda mellett lévő *Mária Tzélből* a' H. *Eszterházi Miklós* reserva Divíziójának második osztálya, melly 600 főből áll, hajókön Pétervárára ment a' múlt héten; a' fő H. *Ferdinánd* Sergének reserva Divíziója pedig, minekutánna a' *Vurmzer* Húszár Sergéhez 300 vállalatott legényeket, és 200-at a' 4-dik *Batalionhoz* adott volna, Pesten keresztül *Eszekre* ment. — Ugy hallatik, hogy G. *Hadik* kikérte volna ő Felségétől, hogy a' maga Tseh-országban fekvő Húszár Serge a' Török előtt jelenhesék-meg; mellyet ő Felsége meg-is engedett volna. — A' Péterváradi hid már talpon áll, és a' m. hón. 22-dikétől fogva már folyvált mennek rajta minden költözkedő Tábori-készületek Zemlinbe 's másuvá. — Gen. *Papilla* megint előbbeni hivatalyában lenni mondatik, és a' *Szuppáneki* őrzetet fogja igazgatni. — A' Zemlini Vár-hegyre irgalmat-

lan nagy 8 ágyuk vitettenek-fel; a' Városi őrizet-is lafsanként erőfittetik; de tsak approdonként, naponként és észre-vehetetlenül: egyszerre tsak 50 — 60 emberekkel, hogy ne-tudják a' Törökök hány hét a' Világ. — A' *Nádasdi*, *Ferdinánd* és egynéhány Német Batalionok erről a' tályékról indulnak Horváth-országba. *Zvornikot* nagyon erőfitik a' Törökök. A' *Bosznýákok* többnyire *Travnik* és *Bányalu*, *ka*-felé mennek; a' Serviai Sergek pedig *Orfova* és *Belgrád* között gyűlnek-öszve. — Minthogy G. *Hadih*nak Szabátsnál fog szállása lenni, 9 Regementek Sabátshoz közzél a' Török földjén fognak táborozni, kiknek Tákori helyek már meg-is vagyon határozva. — Februáriusnak vége-felé 500 Török jobbágyok szökének által hozzánk, kiket a' Törökök észre-vévén utánnok indulának, *Pántsovánál* utól-érték, hol a' miéinkel tsatára kelvén a' dolog, a' Törökök közzül nem tudatik mennyi, de a' miéink közzül 70 Szabad-sergefeink el esének; a' Szökevények pedig, kik közzül hasanló-képpen sokon hullottanak-el, tsak ugyan által-jövének és Aradra vitetének. — Ugy foly a' hire, hogy Gen. *Mitrouszkinak* Szállása *O-Grádiskán* fog lenni. — El-érte a' *Furmzer* Regementje a' maga tavalyi ohojtását; mert a' mint *Zemlinböl* írják a' Bánátban öszve-vonattatik és edgyütt lészzen; *Gréfen* pedig Horváth-országban. Azok a' Vezérek, kiknek hadi-testeknél tsak egy Divízió Húszár vólt-is, nagyon munkálódnak, hogy ezeket meg-tarthassák, mint a' kikben nagy reménységeket helyhezttették; de ugy leszfz a' mint parantsolják. — Péterváran már 10-ezer fő-

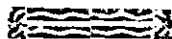
veny 'Sákok vagynak kézben. — A' Bánátnak kü-
lömbb külömbb véghelleyeiből a' katonaságnak ki-
kelleték költözkednie a' posványos viznek áradásai
miatt. — A' F. Tsászár Tábori-lovainak második
osztálya Májor *Soki* Urnak vigyázatja alatt a' m.
hón. 22-dikén Pestről Futak-felé indult. — A' Pof-
sonyi Tudósítások-szerint, a' múlt héten Pofonyban
minden Templomokban a' Katédrából hirdetteték-
ki, hogy mivel az ide való ezüst gombos Mentéjű
Mészárosok a' marha-húst többre hatadfél krajzá-
ron, már-is elég drága árron, vágni nem akarják,
tehát mindeneknek, valamint Kereszténynek, ugy
'Sidónak szabad lészen ezen az árron húst vágni és
árúlni. — A' *Vurmzer* Húszár Sergének Verbunkja
Pofonyban és az egész Vármegyében a' közelebb
múlt hónapnak 26-dikán kezdődék-el igen nagy elő-
menetellel. Nem lehet ki-mondani, mely nagy
örömmel mennek a' mi ifjaink minden-felé Húszár-
nak, de nem tsak a' mi ifjaink, hanem minden
Nemzetbéli Gavallérok ezekhez kívánkoznak; a'
minthogy a' napokban-is egy ifjú Német Hertzeg
kéredzék a' Húszárokhöz. — A' szörnyű mostoha
idők nem engedték, hogy még eddig nagyobb hi-
rekkel szolgálhassunk; de minden órán várhattyuk.
— Ő Felsege a' múlt h. 16-dikán egy F. Rendelése
által 500 arannyot ígért annak; ki ezen kérdésre
leg-jobban meg-felel: „*Mi az usora és Ki az usorazó?*
és büntetéssel fenyegetőző Törvények nélkül hogy lehet-
ne azt meg-akadályoztatni. Ezen 500 arannyakot a'
fogja el-nyerni, ki 1790-ben első Májusig erre meg-
felelyén és Bétsbe az Edgyesült U. Ném. Kantzelláriá-
ra

ra feleletjét fel-küldvén, a' többek között leg-jobb-
nak találta. — Most érkezék egy bizonyosabb
Tudósításunk, mely-szerint H. Kóburg Oláh-ország
felé fog mozdúlni, és nem arra, a' merre sokon
gondollyák vala. — A' Lemberg-i Levelek-szerint Ob-
ster *Karajtzai* 5 ágyukkal, 1 Batalion *Kaunitz*, 3
Divízió *Barthó* Húszár, *Tószár* és *Léveger* Lovaság-
gal *Bakon*-felé meg-indúlt, és a' H. Kóburg Táborá-
nak jispotállya-is moldova felé vett rendelést.

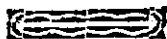
Külső-országi Tudósítások.

Lengyel-ország. — A' Királynak nyavallyás volta
miatt még máig-is ottan ottan félben-szakasztatnak a'
gyűlések; azonban Mártziusnak 9-dikén egy nevez-
tes gyűlés vala; melyben *Ribinszky* Püspök egy
Orációjában meg-mutatá, hogy Európában egyné-
hány hatalomságoknak nem tsak hasznos volna
Lengyel-országot a' maga előbbeni állapotjára ál-
lítani. hanem már munkába-is vették volna; azért
nékiek-is most kénék tellyes igyekezettel a' magok
szabadságokban munkálódní s. t. Ezen gyűlésben
adaték-bé azon Tudósítás-is, hogy 50 Orosz Húszá-
rok 2 tölök által-jövő született Lengyeleket erőszak-
kal akarnak vala a' magok határjokba által-vinni.
Ezt látván a' Lengyel Nemzeti Seregből 10 Lovas
katonák, kivánnák vala meg-akadályoztatni; mel-
lyen az Oroszok fel-indulván tüzet adának a' Len-
gyelekre; de a' Lengyelek-is ugy vizontogolának,
hogy egy Orosz Kapitány el-esék, a' többi pedig
el-szalada. Ezen gyűlésben a' Királynak ki-kellették
menni a' Státusok' nagy lármája miatt az Ország-
gyü-

gyűlésből. Nevezetesen olly nagy örömet okozott vala az egész gyűlésnek azon 10 Lengyel Lovasoknak vitézségük; melly-szerint 50 Ország Hűzfároknek 10-en nem csak ellent-állottanak, hanem azoknak Vezérjeket el-lőtték és magokat el-kergették, hogy ezen gyűlésben leg-ottan el-végzék, hogy ezek közül a' Nemeseket Tiszteknek tegyék, a' Nemteleket pedig leg-ottan meg-nemesítsék. Nevezetesen ki-mutotta a' maga buzgó Hazafiúi indulatját ezek eránt Gróf *Kzewuski*, ki leg-ottan 10-ezer farintókot rendele ezen 10 Lengyel Lovasoknak az Ország-gyűlésében. Ebből a' kis tsatátskából a' teltzik-ki, a' mit már a' *Kurir* egyfizer meg-irt vala, hogy a' Lengyelek nem rosz katonák — és, hogy egy Nemzete, Hazája és Szabadsága mellett harczáló katona, mindenkor 10-et ér ollyant, ki csak a' minden-napi 5 — 6 krajzárnyi 'Söldért viselt fegyverét. — A' 12-dik Mártziusban tartatott gyűlésben azt akarják vala meg-állítani a' Státufok, hogy a' Papság közönségesen 30-at adjon 100-tól a' Státus költségére minden jövedelméből; de a' Papság addig keresé a' maga könnyebbítettését, hogy végre meg-határozzák 100-tól csak 20-at fizetni a' Státus Caszájának ajándékba. Akár-mit irjanak s befzéllyenek némelleyek; de bizony álhathatosok a' Lengyelek még eddig a' magok fel-tett tzeljokban; nem külömben a' Svédek; a' honnan ezen háborút némelleyek haszfosnak a' Svédek; a' honnan ezen háborút némelleyek haszfosnak lenni fajditják.

Ö Felsége a' Pruszszus Király a' *Mária Meny-
be menetelének innepét* helyre állította, és arról kö-
vet-

vetkezendő Kabinétbéli parantsolatot adott - ki: —
 „ Kedves Státus Ministerem *Völlner!* „ En Kegye-
 metekkel tökéletesen egy értelemben vagyok, hogy
 a' fok böjti és innepi napok, a' Köz-népre és más
 bölts okokra nézre kárafok valának; azért az az
 én akaratom, hogy az én uralkodásom előtt el-tör-
 lött több Innep - napok az ő el-töröltetékek-szerint
 maradjanak; ki-vévén a' *Mária Menybe menetelének*
innepét, mellyet a' maga nagyságáért, valamint
 hajdon, ugy ennek-utánna-is meg-kellettik ülnünk;
 azért az erről kelendő szükséges rendeléseket meg-
 tenni el-ne múlassa. Berlin 4 - dik Mártzy 1789.
Fridrikh Wilhelm.

Erdélyből. — Erdélyben minden egyéb dolgok
 drágák; de a' Gabona minden-nap óltsódik. — Az
 ellenség itten tsendelségben nagyon, és mi-is; de
 nem tsuda; mert az utak és Pafzszufok teli vagy-
 nak még hóval, semmit sem lehet tsinálni — Gen-
Hohenlöhe a' Széleknek meg-kémlelésekből már Sze-
 benbe visszajött. — Azon kedves emlékezetű Ob-
Turáti Ur, ki tavaly Augufusban a' *Bozzai* Pafz-
 szufon áldozá életét a' maga Hazájáért, az árvák
 áltene óltalmában egy neveletlen Leányát hagyá ma-
 ga után, minden Atyai örökség nélkül gyámoltala-
 núl. Az ide való Nemesi Rend ezen Férfiúnak Ha-
 zája mellett tett érdemeit Leányában kívánván meg-
 hálálni; öfzve-állattanak fokon, és irások által mind-
 magokat, mind örökölseiket arra kötelezék, hogy
 ők ezen neveletlen Kis-afzszonykának rangja-szerint
 való neveltetésére, minden esztendőben bizonyos
 Summát adnának-öfzve, és a' maga 20 - dik eszten-
 dejéig nevelő-házban fognák tartani. — Ezek a'
 valóságos Nemes érzékenyséü szivek — Ezek a'
 Hazát szivből szeretők, kik az annak óltalmában
 el-etieknek hamvát-is betsüllik.